

INTERACTION OF SOCIETY AND SCIENCE: PROBLEMS AND PROSPECTS

Abstracts of III International Scientific and Practical Conference

London, England
October 05 – 08, 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The III International Science Conference «Interaction of society and science: problems and prospects», October 05 – 08, 2021, London, England. 464 p.

ISBN - 978-1-63972-063-7

DOI - 10.46299/ISG.2021.II.III

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"

46.	Халимова Н.Ю., Холикова А.О., Халимова З.Ю., Иссаева С.С. ЗАБОЛЕВАННЯ ЩИТОВИДНОЇ ЖЕЛЕЗЫ ПРИ ГИПЕРПРОЛАКТИНЕМИИ	225
47.	Хламанова Л.І., Чайковський Ю.Б. СИСТЕМНИЙ ДИДАКТИЧНИЙ ПІДХІД ДО АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ КУРСІВ У МЕДИЧНОМУ ВНЗ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID – 19	228
PEDAGOGICAL SCIENCES		
48.	Bolotnikova A. COMPILATION OF THE CURRICULUM ACADEMIC SUBJECT OF THE ELECTIVE THEORETICAL COURSE FOR TRAINING IN DISTANCE CONDITIONS	231
49.	Nechyporenko D., Nechyporenko L., Nechyporenko O. FEATURES OF PROGRAMMING IN THE TRAINING PROCESS OF ATHLETES WITH THE ORIENTATION OF THE MOTIVE OF ACHIEVEMENT TO AVOID FAILURE	234
50.	Kulsharipova Z.K., Kenzhebaeva Z.T., Baklanova K. CRITERIA ASSESSMENT AS A FORMATION TECHNOLOGY OF FOREIGN LANGUAGE LEARNERS' RESEARCH COMPETENCES	241
51.	Ігумінова С.Р., Ватралуок В.Я., Тарасенко М.С., Одайник В.В., Сивашенко Н.Р. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ХІМІЇ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ	246
52.	Аркушина Ю.В. ФОРМУВАННЯ СОЦІОЛІНГВІСТИНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРАВА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	249
53.	Букатова О.М., Морозов В.Г. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПОЄДНАННЯ НАВЧАННЯ З ВИРОБНИЧОЮ ПРАЦЕЮ	253
54.	Голота Н., Машовець М., Несен Ю. ВИКОРИСТАННЯ ТВОРІВ ЖИВОПИСУ ПРИ ОЗНАЙОМЛЕННІ ДІТЕЙ 5-ГО РОКУ ЖИТТЯ З ОБ'ЄКТАМИ ПРИРОДИ	257

ВИКОРИСТАННЯ ТВОРІВ ЖИВОПИСУ ПРИ ОЗНАЙОМЛЕННІ ДІТЕЙ 5-ГО РОКУ ЖИТТЯ З ОБ'ЄКТАМИ ПРИРОДИ

Голота Наталія,

к.п.н., доцент,
доцент кафедри педагогіки і психології
Київського університету імені Бориса Грінченка

Машовець Марина,

к.п.н., доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

Несен Юлія,

магістрантка спеціальності 012 «Дошкільна освіта»
Київського університету імені Бориса Грінченка

«Живопис – це поезія, яку бачать,
а поезія – це живопис, який чують»

Леонардо да Вінчі

Дошкільний вік є основою становлення особистості кожної людини. Саме в цей період розпочинається процес соціалізації особистості: діти активно взаємодіють зі світом людей найближчого оточення – батьками, родичами, іншими дітьми в сім'ї, однолітками в дитячому садку; світом природи – пізнають її красу, закони і залежності, особливості природних процесів і явищ; світом предметним – результатами людської праці, в тому числі творчої. В період дошкільного дитинства відбувається становлення особистості, формування життєвої компетентності, основ самосвідомості. Дошкільна освіта є невід'ємним складником та першим рівнем у системі освіти (нульовий рівень Національної рамки кваліфікацій), стартовою платформою особистісного розвитку дитини. Оновлений стандарт дошкільної освіти (БКДО, 2021р.) представляє взаємозв'язок між цінностями дошкільної освіти, напрямками освіти (змістом), процесом формування досвіду дитини в різних видах діяльності, що забезпечує освітній результат – компетентність дитини старшого дошкільного віку. Ключовими для дошкільної освіти компетентностями визначено, серед інших, природничо-екологічну та мистецько-творчу, що мають продовження в освітньому процесі початкової школи та впродовж життя. Знайомство дошкільників з світом мистецтва – одне із важливих завдань Базового компонента дошкільної освіти, у якому дошкільник «сприймає і усвідомлює мистецтво як результат творчої діяльності людини, виявляє емоції і почуття від побачених і почутих мистецьких творів; вибірково ставиться до окремих видів

мистецької діяльності. Сприймає твір мистецтва цілісно, елементарно аналізує засоби художньої виразності» [1].

Формування природничо-екологічної та мистецько-творчої компетентностей розпочинається з раннього дошкільного віку. Аналіз змісту програми «Дитина» (2021 р.) у розділі «Природний світ: дитина у світі природи» свідчить про його багатоплановість і конкретизацію відповідно до віку дітей: визначена система цілісних уявлень про природне оточення, пізнавальні дії (практичні, сенсорні, дослідницькі) та види діяльності, якими діти кожної вікової групи оволодівають. Визначено освітні завдання: розвивати у дітей пізнавальний інтерес до розмаїття світу природи; збагачувати уявлення про зв'язки між явищами та об'єктами природи, залежність природи від діяльності та ставлення до неї людини; розширювати знання про різноманітні середовища існування рослин і тварин; формувати вміння помічати красу та естетичну своєрідність природи у різні пори року, вчити насолоджуватись спогляданням; залучати дітей до різних видів діяльності в природі (спостережень, ігор, праці), різних форм освоєння природно-прекрасного; виховувати уважне і шанобливе ставлення до всіх виявів життя; формувати початкові трудові вміння та екологічну поведінку в природі [2].

Результатом такого виду роботи має стати формування у дітей ціннісного ставлення до природи, яке відображає дитячий інтелект, емоції, творчі здібності та інші здібності та потреби. Цей розділ заснований на сезонності, а теми розташовані концентрично, що забезпечить дітям можливість розширювати, збагачувати та систематизувати дедалі складніші уявлення про природу; забезпечувати їх цілісність; формувати основи світобачення, накопичувати досвід, вправлятися в певних уміннях і навичках, розвивати здібності.

Практика дошкільної освіти свідчить, що вирішуючи освітні завдання щодо розвитку у дітей стійкого інтересу до об'єктів природи, вміння виділяти в об'єктах спостереження істотні ознаки, за якими групувати їх, бачити естетичну виразність природи у багатстві її чуттєвих характеристик – барв, форм, звуків, вихователі недостатньо повно використовують твори мистецтва, зокрема живопису, обмежуючи той потужний потенціал, який несе в собі мистецтво загалом. Живопис, як вид мистецтва, інтегрує яскраві засоби виразності: колір, фактуру, ритм, композицію. Багато що підвладне мистецтву живопису – зображення природи, людей, тварин, плодів, квітів, морських хвиль, навіть повітря і сяючого світла. Пензель митця здатен втілити великі ідеї і миттєві враження, яскраві характери і складні взаємини між людьми, найтонші відтінки почуттів і настроїв. Своєю майстерністю, талантом художник нібито занурює глядача в створену ним неповторну атмосферу життя на полотні. Видається актуальним висловлювання видатного англійського поета, драматурга кінця ХІХ століття Оскара Уайльда: «Благо, яке дає нам мистецтво, не в тому, чому ми навчимося, а в тому, якими ми завдяки йому стаємо...», говорить нам про те, як мистецтво нас змінює, збагачує, підносить, робить кращими [4].

Все це створює цілісне полотно – картину, яка викликає у глядача ряд емоцій. Картина – це своєрідна сповідь художника, емоційний автопортрет людини в певний момент його життя. Фарба, що виливається на полотно, забирає з собою

частину емоцій автора, візуалізуючи його внутрішній стан. Це своєрідна сповідь, яка приносить полегшення та задоволення від творчого пориву.[3]

На етапі дошкільного дитинства пізнавальні процеси тісно пов'язані з набуттям емоційних вражень та їх переживаннями. І саме твори живопису (В. Банніков, Л. Любарська, І. Руденко, Н. Сокольнікова) звернені до зорового сприймання світу, наочності у передачі почуттів, емоцій, асоціативності, образності, що відповідає сенситивності дітей старшого дошкільного віку (Г. Кершенштейнер, Ф. Шмідт, В. Штерн). Виховний потенціал живопису полягає в тому, що художній образ в живописі, спираючись на наочність зображення і сприймання, збагачується символічними смислами; дитина пізнає ці смисли, споглядаючи художні твори і милуючись ними. А створюючи власні образи, відображає світ своїх емоцій за допомогою таких виразних засобів, як колір, композиція, лінія, форма, добираючи їх та пізнаючи.

Досліджуючи питання використання творів живопису при ознайомленні дітей дошкільного віку з об'єктами природи (К. Демчик, Н. Голота, О. Половіна, Л. Шульга, Т. Житнік, О. Семенов, І. Новоселецька та ін.), науковці наголошують на важливості детального розгляду мистецького твору, що допоможе дитині визначити емоційне наповнення його змісту, розповісти про те, що вона бачить на полотні і що відчуває, висловити припущення про те, чому художник обрав дану тему, за допомогою яких засобів виразності розкрив сюжет, передав настрій задуманого.

Вибір нами анімалістичного жанру живопису був зумовлений результатами пошукового дослідження. Твори анімалістичного жанру мають велику популярність. Деякі вітчизняні художники працюють в цьому жанрі постійно – Всеволод Аверін, Геннадій Кузнецов. Серед зарубіжних художників варто згадати англійську художницю Кріссі Снелінг. Всесвітню славу здобули фантастичні тварини й птахи видатної художниці Марії Приймаченко.

В контексті нашого дослідження ми зробили добірку картин різних жанрів (натюрморт, пейзаж, марина), особливу увагу звернувши на картини сучасних художників, які працюють в анімалістичному жанрі.

Після цього запропонували дітям 5-го року життя картини різних жанрів живопису для перегляду та вибору тих, які найбільше подобаються.

Всього ми підібрали 17 картин, серед яких ряд картин анімалістичного жанру:

- Олег Шупляк «Дві пташки»;
- Тетяна Данчурова «Білка»;
- Генрієтта Роннер-Книп «Мамина гордість»;
- Тетяна Дейнега «Курка з курчатами»;
- Георгій Дмитрієв «Маяк и сонце»;
- Том Нельсен «Смарагдовий прибії»;
- Іван Айвазовський «Дев'ятий вал»;
- Кобзаренко-Кореньок Раїса «Весняний день»;
- Валентина Баранюк «Ранок на ставку»;
- Катерина Білокур "Квіти за тином";
- Симонова Ольга "Курчата";

- Микола Пимоненко "Вечоріє";
- Франц Марк «Синій кінь», «Кіт на жовтій подушці»;
- Готфрид Мінд «Киця з кошенятами»;
- Персіс Вайрс «Друзі»;
- Світлана Наумович «Три кішки»;
- Марина Єфремова «Кішка Кулька»

Спостерігаючи за вибором дітей, аналізуючи їхні міркування щодо вподобань, ми визначили, що серед усіх картин найбільший інтерес у них викликають саме картини анімалістичного жанру. На картинах зображено цікаві дітям сюжети, головні герої, як правило, мають статичні або рухові пози, кольорова гамма полотен відповідає природному окрасу тварин. Все це допомагає дітям детально розглянути будову тварин, відзначити їхні поведки, яскраві прояви настрою. Крім того, спонукають дітей до розповідей про своїх домашніх улюбленців, порівняння звичок намальованих і справжніх тварин; дають можливість побачити природну красу диких тварин. Важливим вважаємо реалізацію ще одного завдання – розвиток у дітей образотворчих умінь в зображувальній діяльності.

Отже, при ознайомленні дітей 5-го року життя з об'єктами природи пропонуємо використовувати картини анімалістичного жанру живопису (Див. рис. 1, 3, 5)

На нашу думку, ознайомлення дітей 5-го року життя з об'єктами природи з використанням творів живопису, має відбуватися в системі пізнавально-ігрових занять та проходити відповідно до вимог програми, за певною послідовністю з урахуванням пів року.

Ознайомлюючи дітей 5-го року життя з об'єктами природи з використанням творів живопису, ми застосовували такі методи роботи:

- бесіда за картиною
- віртуальна подорож картиною
- розглядання картин під музичний супровід
- складання розповіді за картиною та інші.

У процесі роботи ми виявили, що найефективнішим методом є художньо-педагогічне спілкування за сюжетом картини, що, по своїй суті, включає всі раніше перелічені форми в єдине ціле, і виступає як своєрідний інтегратор.

Ефективність сприймання дошкільниками творів живопису залежить від таких чинників, як от:

- організація педагогом процесу сприймання картини;
- емоційність вихователя;
- власне ставлення педагога до картини;
- форма й послідовність поставлених запитань;
- аналіз відповідей дітей тощо.

Розглядаючи такий чинник як власне ставлення педагога до картини, звертаємо увагу на необхідність поглибленого ознайомлення з творчим доробком художника, розуміння глибинних смислів його полотен. Емоційне переживання та мистецьке збагачення, можливо, сприятиме тому, що педагог

зможе виявити власні художні здібності в анімалістичному жанрі та поповнити список запропонованих нами картин.

Важлива роль під час художньо-емоційного спілкування відведена художньому слову. Використання вихователем віршів, невеликих оповідань, власних художніх розповідей спрямовує увагу дітей, сприяє активному сприйманню картини, допомагає створювати художній образ та певний емоційний настрій [5].

До кожної картини ми розробили методичні рекомендації для вихователів щодо організації роботи з використання картин. У рекомендаціях представлено методичні розробки роботи з дітьми 5-го року життя за кількома картинами. Відбір картин здійснено відповідно до пів року. Крім цього, ми зібрали невеликий за обсягом матеріал про сучасних художників, які працюють в анімалістичному жанрі.

Методичні рекомендації щодо організації роботи з використання картин з дітьми 5-го року життя:

1. Осінь (за мотивами картини Олег Шупляк «Дві пташки»)

Рисунок 1. Картина Олега Шупляка «Дві пташки»

Інформація для вихователів (відомості про художника).

Олег проживає у містечку Бережани в Західній Україні. За освітою він - архітектор, хоча призначення своє знайшов саме в образотворчому мистецтві. Раніше працював вчителем малювання у рідному селі, тепер викладає у бережанській дитячій художній школі. Окрім того Олег входить до Спільноти художників України, бере участь і влаштовує власні виставки в Україні та за її межами. Він неодноразово демонстрував свої роботи закордоном: у Великобританії, Росії, Японії, Кореї, США, Данії та інших країнах. Та, навіть здобувши світове визнання, він продовжує створювати свої шедеври на старенькому горищі. Олег не проміняв спокій та затишок рідного краю на галас та метушню великого міста. Він обрав життя художника-відлюдника, так би мовити, віддаючи весь свій час та енергію мистецтву.

Олег малює і у більш традиційних жанрах: асоціативного символізму, абстракціонізму, сюрреалізму; займається реставрацією та церковним розписом. Оптичні ілюзії – це лише частина творчого доробку художника. Однак, вона

найбільше привертає увагу поціновувачів мистецтва. Сьогодні попит на його двовзори досить великий – є багато замовлень, пропозицій виставок, тому автор продовжує розвиватись саме в цьому напрямку.

Варто також зазначити, що Олег створив логотип до 200-річчя Тараса Шевченка, який ви зустрічали фактично всюди по цілій країні.

Та повернімось до картин. Потрібно оцінити креативне мислення митця, звичайними його роботи точно не назвеш. Кожнісінький, навіть найбанальніший пейзаж в його руках перетворюється на казковий світ, завдяки оптичним ілюзіям, художнім обманам зору, іграм розуму. А все почалось з простого захоплення. Сьогодні в доробку художника є вже більше 60 двовзорів.

Олега Шупляка називають українським Сальвадором Далі.

Взаємодія вихователя з дітьми.

Бесіда за картиною: Чи можливо визначити пору року зображену на картині? Доведіть. Чому автор назвав картину «Дві пташки»? Який настрій викликає у вас картина? Якщо ми з вами опинимось всередині картини і уявимо себе птахами, що б ми відчули? (*голод, холод, смуток*). Чим ми можемо допомогти птахам, які лишаються на зимівлю?

Розповідь за картиною.

Варіанти:

1. Спробуйте скласти розповідь за картиною. Діти по колу по реченню складають цілісну розповідь за картиною (колективна розповідь).
2. Кожна дитина створює власну розповідь за картиною.
3. Мовленнєва вправа «Закінчи розповідь». Діти продовжують розповідь вихователя.

Аплікація.

Спробуйте створити за допомогою опалого листя аплікацію «Осінь птаха».

Рисунок 2. Аплікація «Осінь птаха»

Соціальний проєкт «Годівничка для пташок».

Запропонувати дітям разом з вихователем підготувати плакат, який залучить всіх в садочку та батьків до створення та облаштування годівничками околиці рідного міста.

2. Зима (за картиною Тетяни Данчурової «Білка»)

Рисунок 3. Картина Тетяни Данчурової «Білка»

Інформація для вихователів (відомості про художника).

Художниця народилася 21 березня 1969 р. Працює в анімалістичному жанрі. Живопис і графіка, в основному, присвячені мисливській тематиці.

Її роботи були представлені на багатьох виставках.

Взаємодія вихователя з дітьми.

Розгляньте уважно картину та поміркуйте над питаннями:

Якою художниця зобразила білку? Уявіть себе білкою... Що ви відчуваєте? Яка погода зображена автором?

Перегляд і обговорення відео: «Цікаві факти про білок» (Мал. 4)

Рисунок 4. QR-code для переходу на відео «Цікаві факти про білок»

Гра-квест:

Давайте для наших білочок назбираємо горіхів і зробимо заготовівлю на зиму. (Вихователь влаштовує в групі квест із пошуку горіхів.)

В квесті можна використати загадки про білочку:

Спритний майстер у стрибках:
На деревах, по гілках.
Вся руда, пухнастий хвіст,
Рідний дім для неї – ліс.

Що за дивна непосида?
На стежинку шишки кида?
З гілки плигає на гілку.
Упізнали, друзі, ...

Також можна запропонувати виконати вправи на спритність (стрибки, біг тощо). Після їх збирання дітям пропонують замаскувати горіхи, розфарбувавши їх шкарлупу. Завершити квест можна частуванням дітей горіхами.

3. Весна (за картиною Генрієтти Роннер-Кніп «Мамина гордість»)

Рисунок 5. Картина Генрієтти Роннер-Кніп «Мамина гордість»

Інформація для вихователів (відомості про художника).

Генрієтта Роннер-Кніп – бельгійська художниця-анімалістка голландського походження, яка отримала світову славу і популярність завдяки своїм картинам з зображенням кішок. За свій унікальний художній талант Генрієтта на виставках міжнародного масштабу була нагороджена безліччю золотих, срібних і бронзових нагород. А найпочеснішою з них була державна - "Хрест Ордена Леопольда II", який практично не вручався художникам, а тим більше жінкам.

Взаємодія вихователя з дітьми.

Бесіда за картиною: Чому автор назвав так свою картину? Чим саме на вашу думку пишається мама кішка?

Опишіть що саме ви бачите на картині.

Хвилинка релаксу: Уявіть себе кошеням. Яким кошеням на картині ви б були і чому? Заплющте очі та послухайте як по різному нявкають котики (рис. 6, 7):

Рисунок 6. QR-code для переходу на відео «Кошенята кличуть маму»

Рисунок 7. QR-code для переходу на відео «Нявчання котів і кошенят»

Прослухайте віршик.

Котиків-воркотиків рясно на вербі.
Котиків-воркотиків я нарву собі.
Котики-воркотики всілися рядком.
Поїть сонце котиків теплим молоком.
Котики-воркотики в мене на вікні.
Котики-воркотики — гості весняні.
Не глядить на котиків лиш вусатий кіт.
Мабуть, зна, що котики — це вербовий цвіт.

Андрій М'ястківський

Про які котики йдеться у вірші?

Створення листівки:

Вихователь: Давайте разом для наших мам приготуємо листівку з вербовими котиками. (За допомогою ватних паличок, фарби гуаш, кольорового паперу, ножиць та олівців діти створюють листівки для мам.)

Вихователь: Яка краса вийшла! Матусі будуть вами пишатися, як мама кішка з картини Генрієтти Роннер-Книп «Мамина гордість».

Список літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція), 2021. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/nakaz-33-bazovuuy-komponent-doshk-osv.pdf> – Назва з екрану.

2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років. / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна [та ін.]; наук. ред. Г. В. Беленька; Київ ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ: Київ ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. 440 с.

3. Що таке живопис? Пояснює художник. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://lihtaryk.com.ua/shho-take-zhivopis-poyasnyuye-hudozhnik/> – Назва з екрану.

4. Стаття Живопис. Станкова картина. Життя прекрасне. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://kulturaobcity.gov.ua/стаття-живопис-станкова-картина-житт/> – Назва з екрану.

5. Половіна О. Пейзажний живопис: від милування природою до її усвідомленого поцінування. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2016, № 11, С.4–11.